

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda i rješenje br. II Pž-2649/89-2 od 16. 01. 1991.

Vijeće: mr. Veljko Vujović, mr. Pave Dević, prof. dr. Branko Jakaša

LUČKI SLAGAČ — LEGITIMACIJA ZA NAKNADU ŠTETE KOJU SLAGAČ UZROKUJE PRILIKOM ISKRCAJA TERETA

Ako je šteta uzrokovana brodovima broдача, za nju odgovara primalac s kojim je slugač zaključio ugovor o iskrcaju tereta, a ne slugač. Primalac ima eventualno pravo regresa od svog suugovarača-skladištara.

Spor se vodi između lučkog slugača i broдача. Između ostalog, protužitelj zahtijeva od slugača da mu nadoknadi štetu koju je ovaj uzrokovao prilikom iskrcaja starog željeza njegovim brodovima »Knin« i »Drniš«. Prvostepeni sud je udovoljio ovom zahtijevu iz slijedećih bitnih razloga:

Utvrdivši da uslugu tužitelja (stivadora) nije naručio tuženi broдар već primalac iz broдарskog ugovora, prvostepeni sud je zauzeo stajalište da stivador ne odgovara samo za svoju ugovornu obvezu već i izvanugovorno, pod pretpostavkom da su ispunjeni ostali uvjeti za naknadu štete. U konkretnom slučaju, prema shvaćanju prvostepenog suda, odgovornost tužitelja temelji se kako na načelu pretpostavljene krivnje za nastalu štetu (čl. 154. st. 1. Zakona o obveznim odnosima — Sl. 1. SFRJ broj 29/78, 39/85 i 46/85 — u nastavku teksta ZOO), tako i na odredbama čl. 173. i 174. ZOO kojima se regulira odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti »jer je iskrcaj tereta starog željeza iz broда lučkim dizalicama nedvojbeno opasna djelatnost«.

Pravovremeno podnesenom žalbom tužitelj pobija presudu zbog svih razloga iz čl. 353. st. 1. ZPP s prijedlogom da se preinači i sniženi tužbeni zahtjev u cijelosti prihvati ili da se presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Zahtijevao je trošak žalbe.

Tužitelj, suprotno stajalištu prvostepenog suda, smatra da šteta na brodovima tuženika nije nastala izvanugovorno, već je »nastupila u obavljanju

primaočeve ugovorne prestacije iz ugovora o prijevozu robe morem«, pa kako je lučki slugač (stivador) bio u ugovornom odnosu s primateljem, a ne i s brodarom, te brodaru »pripada pravo zahtijevati naknadu štete od svog sukontrahenta, a ne od tužitelja«.

Podredno ističe da bi lučki slugač mogao odgovarati izvanugovorno »samo za štete koje uobičajeno nastupaju kod ovakvih operacija«. U spornom slučaju došlo je do povećanog obima štete iz razloga što tuženi brodar nije, u skladu s usvojenim pomorskim običajima, kod iskrcaja starog željeza grabilicama, »zaštito drvenim gredama brodsku palubu na trasi iskrcaja tereta od brodskog skladišta do obale, kako u slučaju pada velikih komada ne bi brodska paluba bila oštećena«. Tuženik smatra da je prvostepeni sud nepotpuno utvrdio činjenično stanje kada nije utvrđivao postojanje pomorske prakse kod obavljanja takovih operacija i izveo dokaz vještačenjem na okolnost »tehnologija lučkog rada«.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Drugostepeni sud je žalbu prihvatio uz slijedeće obrazloženje:

Presuda je nepravilna i u dijelu u kojem je utvrđeno postojanje potraživanja prema tužitelju u iznosu od 157,90 i spp, jer je na utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud pogrešno primjenio materijalno pravo.

Nije bilo razloga, prema shvaćanju svog drugostepenog suda, da prvostepeni sud ne prihvati prigovor promašene pasivne legitimacije istaknut od tužitelja i da tuženika u cijelosti odbije s prigovorom radi prebijanja kod činjenice da se potraživanje tuženika temelji na naknadi štete koju mu je tuženik uzrokovao oštećenjem brodova »Knin« i »Drniš« radeći kao stivador (slugač) u ime i na račun primatelja stvari koji je bio s tuženim brodarom u ugovornom odnosu, na osnovi ugovora o prijevozu stvari morem. Iz navedenog slijedi da je u sporu u kojem tuženik zahtijeva naknadu štete uzrokovanu oštećenjem broda pasivno legitimiran primatelj stvari, s kojim je tuženi brodar bio u ugovornom odnosu, a ne i stivador koji je kao treća osoba radio u ime i na račun primatelja. Za štetu učinjenu brodaru tužitelj (stivador) mogao bi samo regresno odgovarati u sporu u kojem takvu naknadu zahtijeva primatelj s kojim je bio u ugovornom odnosu.

Ne može se prihvatiti stajalište prvostepenog suda prema kojem bi se osnovanost zahtijeva tuženika prema tužitelju temeljila na odredbi čl. 154. st. 1. ili na temelju odgovornosti za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti (čl. 173. i 174. ZOO) tj. na izvanugovornoj (deliktnoj) odgovornosti za naknadu štete

U slučaju kada se zahtijeva naknada štete koja je posljedica povrede neke od obveza preuzetih ugovorom, tada se tako nastalu štetu može zahtijevati samo od stranke iz ugovornog odnosa, a od njenog sukontrahenta jedino ako je takva solidarna odgovornost izričito propisana, a to u ovom sporu nije slučaj.

Cijeneći da je u dijelu u kojem je istaknut prigovor radi prebijanja do iznosa od dinara 157,90 ostvaren žalbeni razlog pogrešne primjene materijal-

nog prava, valjalo je temeljem čl. 373. toč. 4 ZPP pobijanu presudu preinačiti i tuženika odbiti s tako istaknutim prigovorom i s tim u vezi citirani platni nalog u odnosu na, inače nesporno potraživanje tužitelja, u iznosu od din 160,50 održati na snazi (čl. 451, st. 4. ZPP).

Pave Dević

Summary

STEVEDORE — LEGITIMATION FOR COMPENSATION OF DAMAGE CAUSED DURING THE DISCHARGE

A consignee who has concluded a contract for cargo discharge with a stevedore is liable to the owner for the damage caused to the ship by the stevedore, not the stevedore himself. The consignee may have a right to compensation from his contractor — stevedore.